

φορὰ αὐτὰ ἀνὰ πᾶν τετρακοσιοστὸν ἔτος ἀποφέρει ἀκριβῶς τρεῖς ὄλας ἡμέρας. Διὰ τοῦτον τὸν λόγον διέταξεν ὁ Πάπας, ἀνὰ πᾶσαν τετάρτην ἑκατονταετηρίδα, νὰ παραλείπωνται τρεῖς ἡμέραι ἐμβόλιμοι. Τὸ διορθωθὲν γρηγοριανὸν Καλενδᾶριον ἐνεκαινίσθη πολλαχού τῆς Ἰταλίας, Δανίας, Ἰσπανίας καὶ Πορτογαλίας κατὰ τὴν ὑπὸ τοῦ Πάπα τεταγμένην ἡμέραν, ἐν δὲ τῇ Γαλλίᾳ δύο μῆνας ὀψιότερον, ὅτε, κατὰ τὸ ψήφισμα τοῦ Ἐρρίκου Γ', μετὰ τὴν 9 Νοεμβρίου ὑπελογίσθη ἡ ἐπιούσα ὡς ἡ 20 τοῦ αὐτοῦ μηνός. Μία μερὶς τῆς Ὀλλανδίας, αἱ Φλάνδραι, ἡ Βραβάντη, τὸ Μέχελν καὶ ἡ Ἐννεγάου ἐδέξαντο αὐτὸ ἐπίσης μὴν Δεκεμβρίῳ ἡ Λουκέρνη τούναντιον, ἡ Οὐρη, ἡ Σουίς καὶ ἡ Φρειβούργη τῆς Ἑλβετίας τῷ 1583, ἡ δὲ Πολωνία καὶ ἡ Οὐγγαρία τῷ 1586. Ἐν Δεβέντερ εἰσῆχθη ἡ νέα χρονολογία τῇ 2 Φεβρ. 1593. Ἡ Δανία ἐπαῆλθε τῷ 1698 εἰς τὴν παλαιὰν χρονολογίαν, πάλιν δὲ ἕστερες τὴν νέαν. Αἱ χώραι τῶν διαμαρτυρομένων ἐν Ἑλβετία προσέλαβον τὸ νέον Καλενδᾶριον τῷ 1714· ἡ Ἀγγλία τῷ 1752, ἡ Σουηδία τῷ 1753, ἡ Γραουβίνδεν μόλις τῷ 1811. Ἐν Γερμανίᾳ ὁ καθολικὸς αὐτοκράτωρ καὶ αἱ καθολικαὶ βουλαὶ τοῦ εἶχον ἐπιδοκιμάσει αὐτὸ ἀπὸ τοῦ 1583. Ἐπὶ μακρὸν χρόνον ἀντίσταντο εἰς τὴν ἀποδοχὴν τοῦ νέου Καλενδαρίου οἱ διαμαρτυρούμενοι, ἅμα μὲν, διότι μόλις εἶχον ἀπαλλαγῆ τοῦ παπικοῦ ζυγοῦ, ἅμα δὲ καὶ ἀγανακτοῦντες, διότι δὲν ἐπηρεώθησαν ἐπισήμως. Ἐπειδὴ ἐπεχείρησαν νὰ ἐλέγξωσι δῆθεν τὸ σφαλερὸν τῆς νέας χρονολογίας δι' ἀστρονομικῶν παρατηρήσεων, ὀργισθεὶς ὁ φιλακῆθης Κέπλερος ἐγραφε· «Τί ἔπαθεν ἡ ἡμίσεια τοῦ γερμανικοῦ κράτους μερὶς καὶ διατελεῖ χωρισμένη ἀπὸ τῆς ἑτέρας μερίδος καὶ τῆς λοιπῆς ἡπείρου Εὐρώπης; Ἀπὸ 150 ἐτῶν ἡ ἀστρονομία ἀπαιτεῖ τὴν διορθωσιν τῆς χρονολογίας· μέχρι τίνος θὰ περιμένωμεν; ἀρά γε μέχρις οὗ τις θεὸς ἐκ μηχανῆς φωτίσει τοὺς διαμαρτυρούμενους δημάρχους καὶ τοὺς συμβούλους των; Ἐκ τῶν προταθεισῶν διορθώσεων ἀρίστη καὶ ὀρθοτάτη εἶναι ἡ παπικὴ. Καὶ ἄλλη δὲ ὀρθοτέρα ἔαν εὐρίσκειτο, δὲν θὰ ἠδύνατο νὰ εἰσαχθῆ ἄνευ νέας ταραχῆς. Τὸ ὁμοίωμορον τῆς χρονολογίας ἐπικοσμεῖ τὴν πολιτικὴν κατάστασιν. Αἰσχος ἀνεξάλειπτον προσρίβεται εἰς τὴν Γερμανίαν, ἔαν ἀποκρούσῃ διορθωσιν ἢν ἀπαιτεῖ ἡ ἐπιστήμη». Ἄλλ' οὔτε ὁ Κέπλερος, οὔτε ὁ 100 ἔτη ὕστερον ἀκμάσας μέγας φιλόσοφος καὶ μαθηματικὸς Λεϊβνίτιος ἴσχυσε νὰ συνείσῃ τοὺς διαμαρτυρούμενους, οἵτινες καὶ τὰ ἀριστα καὶ κάλλιστα ἀπέστεργον, ὡσάκις προήρχοντο ἐκ τῶν χειρῶν τοῦ Πάπα. Οἱ φόβοι αὐτῶν διεσκεδάσθησαν τέλειον περὶ τὰ μέσα τῆς 18 ἑκατονταετηρίδος. Κατὰ τὸ Ἰουλιανὸν Καλενδᾶριον ἀρχὴ τοῦ ἔτους ἦτο ἡ πρώτη Ἰανουαρίου. Οἱ πρῶτοι χριστιανοὶ ἀπολακτίσαντες τὸ ἔθιμον τοῦτο, ἐώρταζον τὴν ἀρ-

χὴν τοῦ ἔτους τῇ ἡμέρᾳ τῶν Χριστουγέννων, 25 Δεκεμβρίου. Ἐκ τῶν κατόπιν χριστιανῶν ἐλάβανον ἀρχὴν τοῦ ἔτους οἱ μὲν τὴν ἡμέραν τῆς Περιτομῆς, οἱ δὲ τὴν τῆς Ἀναστάσεως, οἱ δὲ τὴν τοῦ Εὐαγγελισμοῦ. Ἐντεῦθεν ἡ μεγάλη δυσχέρεια τῆς χρονολογικῆς ἀκριβώσεως τῶν σπουδαιοτάτων ἱστορικῶν γεγονότων. Δι' ὅλης τῆς 13 καὶ τῆς 14 ἑκατονταετηρίδος αὐτοὶ οἱ ἐφεξῆς Πάπαι ἀντέφασκον πρὸς ἀλλήλους. Ἐν Σικελίᾳ, Φλωρεντίᾳ καὶ πολλαχοῦ ἄλλοι τῆς Ἰταλίας μέχρι τοῦ 1750, τὸ ἔτος ἔληγε τῇ 24 Δεκεμβρίου· ἐν Μεδιολάνῳ τῇ 24 Μαρτίου, ἐν Λύτιχ τῷ μεγάλῳ σαββάτῳ. Ἡ αὐτὴ ἀταξία παρατηρεῖται ἐν Γαλλίᾳ, Δανίᾳ, Ὀλλανδίᾳ, Ἀγγλίᾳ καὶ Γερμανίᾳ. Μόλις περὶ τὰ μέσα τῆς 16 ἑκατονταετηρίδος οἱ Καίσαρες, ἐν τοῖς ἐπισήμοις ἐγγράφοις, ἐνεκαινίσαν ὡς ἀρχὴν τοῦ ἔτους, ἀντὶ τῆς 25 Δεκεμβρίου, τὴν πρώτην Ἰανουαρίου, ἥτις βαθμηδὸν ἐγένετο πανταχοῦ ἀποδεκτὴ.¹

Μουσικὴ ἐσπερὶς ἐν τῷ

ΩΓΔΕΙΩΙ

Μουσικὸν ἀκρόαμα ἐν Ἀθήναις εἶνε ἀπόλαυσις σπανία. Ὁ ἀθηναϊκὸς κόσμος ἀγαπᾷ τὴν μουσικὴν, ἀλλὰ καταλέγει αὐτὴν ἀκόμη μεταξὺ τῶν ἀντικειμένων ἐκείνων τῆς πολυτελείας, τὰ δὲ πᾶσα προτιμᾷ νὰ στερηθῆ, ὡσάκις δὲν δύναται νὰ τὰ ἔχη εὐθηνὰ συγχρόνως καὶ καλά. Ἡ ἀπαίτησις ὅμως αὕτη τοῦ ἀθηναϊκοῦ κοινοῦ εἶνε ἐξ ἐκείνων, αἵτινες θεραπεύονται μὲν ἀλλαγῶν, καὶ ἐν Γερμανίᾳ ἰδίως, ὅπου ἡ μουσικὴ δὲν εἶνε πλέον πολυτέλεια, ἀλλ' ἀντικείμενον τῆς πρώτης ἀνάγκης, ἀρτος ἐπιούσιος, δὲν θεραπεύονται δὲ οὐδ' εἶνε δυνατόν νὰ θεραπευθῶσιν ἐν Ἀθήναις, ὅπου, ὡς προείπομεν, τὸ ἐμπόρευμα εἶνε σπάνιον καὶ ἐπομένως ἀκριβόν. Διὰ τοῦτο δὲ οἱ τὴν μουσικὴν ἀγαπῶντες—ἐννοοῦμεν τὴν ἀληθινὴν μουσικὴν, καὶ οὐχὶ τὰ μέλη τῆς Περιχόλης ἢ τοῦ Κυανοπώγωνος—ὀφείλουσιν εὐγνωμοσύνην πάντοτε εἰς τοὺς παρέχοντας αὐτοῖς ἄπαξ ἢ δις τοῦ ἔτους τὸ μέσον ἢ ἀκούσῃ συμφωνίαν τινὰ τοῦ Haydn ἢ τετραφωνίαν τοῦ Beethoven. Διὰ τοῦτο καὶ ἡμεῖς εὐγνωμονοῦμεν ἐν πρώτοις εἰς τὸν φιλολογικὸν σύλλογον Παρνασσὸν διὰ τὴν μουσικὴν πανδαίσιαν, ἢν παρέθηκεν ἡμῖν τὴν ἐσπέραν τῆς παρελθούσης Παρασκευῆς ἐν τῇ αἰθούσῃ τοῦ Ὠδείου, καὶ ἴσῃ ἐπίσης ἐκφράζομεν τὴν ἡμετέραν εὐγνωμοσύνην εἰς τοὺς μουσουργοὺς, οἵτινες παρέσχον εὐγενῶς τὸ τάλαντον αὐτῶν εἰς εὐπροσπῆ τοῦ συμποσίου παρασκευῆν. Δὲν ἴσονται δὲ βεβαίως οὐδ' ἔχει τὴν ἀξίωσιν νὰ ἰσθῆῃ ἡ ἡμετέρα εὐγνωμοσύνη πρὸς τὴν πραγματικώτεραν εὐχαριστίαν τῶν ἀπόρων παιδῶν, ὑπὲρ ὧν τοσοῦτον εὐγενῶς μοχθεῖ ὁ φιλολογικὸς ἐκείνος Σύλλογος, καὶ οἵτινες οὐσια-

στικώτερον θέλουσιν αίσθανθῆ ἢ, τι αἰσθητικώτερον ἡμεῖς ἀπηλαύσαμεν.

Πρὶν ἢ δι' ὀλίγων ἐκθέσωμεν εἰς τοὺς ἀναγνώστας τὰς ἀπὸ τῆς συναυλίας τῆς παρελθούσης Παρασκευῆς ἡμετέρας ἐντυπώσεις, καθῆκον ἡμῶν νομιζομεν ἐν πρώτοις καὶ πρὸ πάντων ν' ἀποδοκιμάσωμεν ἐντόνως καὶ πάσῃ δυνάμει τῆς ἡμετέρας φωνῆς τὸ ἀνεξήγητον καὶ ὑπὸ πᾶσαν ἔποψιν ἀδικαιολόγητον *sans-façons*, ὅπερ πολλοὶ τῶν προσερχομένων εἰς τὰς συναυλίας ἐπιδεικνύουσι πρὸς τὸ τοὺς μουσουργοῦντας καὶ τὸ ἀκροατήριον, ἐρχόμενοι ἐν μέσῳ τῆς ἐκτελέσεως μουσικοῦ τινος τεμαχίου, σοβοῦντες ἀδιάφοροι εἰς ἀνεύρεσιν θέσεως, ταρακττοντες οὕτω τοὺς ἀκροατὰς, ἐμβάλλοντες εἰς δικαίαν ἀγανάκτησιν τοὺς ἐκτελοῦντας, καὶ νομίζοντες ἐνὶ λόγῳ ὅτι ἡ μουσικὴ συναυλία εἶνε συνήθης τις ἐσπερίς, εἰς ἣν ὅσῳ τις βραδύτερον προσέλθῃ τοσοῦτον μεγαλειότερος φαίνεται. Ἡ διαγωγὴ αὕτη εἶνε ὑπὸ πάντα λόγον ἀκατονόμαστος, καὶ νομιζομεν ὅτι ἐπέστη τέλος καὶ παρ' ἡμῶν ὁ καιρὸς νὰ κλεισθῆται ἀδυσωπῆτως αἱ θύραι πρὸς τοὺς βραδύνοντας, μέχρως οὐ ἐκτελεσθῆ τὸ ἤρχισμένον ἤδη τεμαχίον, ἵνα διδαχθῶσι κἄν οὕτω τὸν τρόπον τοῦ φέρεσθαι οἱ μὴ συναισθανόμενοι ἐξ ἑαυτῶν τὸ πρέπον, καὶ μένωσιν ἤσυχοι οἱ διὰ τοῦτο καὶ πληρώνοντες.

Τὸ πρόγραμμα τῆς συναυλίας ἦτο μεθ' ἱκανῆς ἐπιμελείας συντεταγμένον. Ἐχάσθημεν δὲ ἰδίως ὅτι παρείχετο ἡμῖν δι' αὐτοῦ ἡ ἀφορμὴ νὰ ἐκτιμήσωμεν ὡς συνθέτας δύο Ἑλληνας μουσουργοὺς, τὸν κ. Αὐγερινὸν καὶ τὸν κ. Τοπάλην, ὧν ὁ δευτέρος καὶ ὡς μουσουργὸς πρῶτον ἦδη ἐπρόκειτο ν' ἀκουσθῆ δημοσίᾳ. Τὴν εὐχάριστον αὐτὴν προσδοκίαν ἡμῶν ὁ κ. Αὐγερινὸς ἐδικαίωσε πληρέστατα διὰ τοῦ *Andantino Appassionato*, ἀπλῆς μὲν ἀλλὰ περιπαθοῦς συνθέσεως, γεγραμμένης κατὰ τὰς ὑγιεστάτας παραδόσεις τῆς κλασικῆς σχολῆς, καὶ ἀναμνησκούσης μετὰ πολλῆς ἐπιτυχίας εἰς τὸν ἀκροατὴν τὴν τεχνοπροπῆν τοῦ *Mendelshon*. Ἡ κυρία μουσικὴ φράσις τῆς μελοποιίας τοῦ κ. Αὐγερινοῦ, ἀνακρουομένη ὑπὸ τοῦ πρώτου βιολίου, καὶ μεταδιδόμενη ἀλληλοδιαδόχως, δι' εὐτυχοῦς ἀρμονικοῦ συνδέσμου, εἰς τὴν βιόλαν καὶ τὴν βάρβιντον, ἔχει ἀρχαῖκόν τὸ κάλλος ἐν τῇ ἀπλότῃ αὐτῆς καὶ τὸ μέλος ἀπερίττον καὶ πλήρες ἀληθοῦς αἰσθήματος. Ἐν μόνον εὗρομεν ἐλάττωμα εἰς τὸ μουσικὸν ἔργον τοῦ κ. Αὐγερινοῦ, ὅτι ἦτο λίαν βραχύ. Ἐτελείωσε, καὶ ἐπεθυμοῦμεν νὰ ἐξηκολούθει ἀκόμη, ἢ κἄν νὰ ἐπανελαμβάνετο. Συγγαίρομεν ἀπὸ καρδίας τὸν περιφανῆ μουσουργὸν ὡς μελοποιὸν, καθότι ὡς ἐκτελεστὴν περιττὸν εἶνε νὰ τὸν συγχαρῶμεν. Καὶ γνωρίζει καὶ γνωρίζομεν ὅλοι, ὅσοι κῆτυχήσαμεν νὰ τὸν ἀκούσωμεν, πόσῃ ἔχει τὸ τόξον του γοητεῖαν, ὅποιαν βαθεῖαν συγκίνησιν προκαλεῖ εἰς τῶν ἀ-

κροατῶν τοὺς τὰς ψυχὰς, καὶ πόσον ἡ ἀσφάλεια τῶν δακτύλων τοῦ καὶ ἡ κλασικὴ ἡρεμία τῆς ἐκτελέσεώς του γενῶσιν ἀληθῆ καὶ ἀνεπίπλαστον θαυμασμόν.

Τὸν κ. Τοπάλην ὁμολογοῦμεν ὅτι δὲν κατωρθώσαμεν νὰ ἐκτιμήσωμεν. Πολὺ δὲ φοβοῦμεθα ὅτι ὁ μουσουργὸς ἠδίκησε τὸν μελοποιόν. Ἄγνοοῦμεν, ἂν πρέπει νὰ μεμψώμεν τὸ κλειδοκυμβάλον μᾶλλον ἢ τὸν κλειδοκυμβαλιστὴν, τεχνίτην διακεκριμένον, ὡς ἠκούσαμεν παρὰ πολλῶν. Τὸ βέβαιον ὅμως εἶνε, ὅτι ἡμεῖς τοῦλάχιστον οὐδὲν σχεδὸν ἠδυνήθημεν νὰ ἐννοήσωμεν ἐκ τῆς μουσουργίας τοῦ κ. Τοπάλη. Ἄν δὲ ἤεκφρασις τῆς μορφῆς τῶν ἀκροατῶν δὲν μᾶς ἠπάτησε, νομίζομεν ὅτι καὶ ἄλλοι πλὴν ἡμῶν ὀλίγα ἐνόησαν ἐξ ὧσιν τεμαχίων, ἰδίων ἢ ξένων, ἐξετέλεσεν ὁ κ. Τοπάλης. Πιθανὸν ὁ νέος μουσουργὸς νὰ ἔχη τέχνην πολλὴν καὶ εὐχέριαν πλείονα· πιθανὸν νὰ κατέχη τὰ μυστήρια τῆς νέας γερμανικῆς σχολῆς καὶ νὰ βαίῃ ἐπὶ τὰ ἔγχη τοῦ διδασκάλου τοῦ *Rubinstein*· τῷ παρατηροῦμεν ὅμως ἐν καὶ μόνον, καὶ τὸν παρακαλοῦμεν νὰ πιστεύσῃ ὅτι ἡ παρατήρησις ἡμῶν προέρχεται ἀπὸ γνώμης ἀγαθῆς. Ἄς φροντίσῃ, ἂν ἦνε δυνατόν, νὰ ἐμπνεύσῃ ψυχὴν εἰς τοὺς δακτύλους τοῦ, καὶ χρῶμα ὁ, τιδήποτε εἰς τὴν ἐκτέλεσιν αὐτοῦ. Ἡ μουσουργία τοῦ εἶνε ψυχρὰ, ἄχρους, μηχανικὴ.

Ἐκ τῶν λοιπῶν ἐκτελεστῶν καθῆκον ἡμῶν φρονοῦμεν νὰ ἐξάρωμεν δύο πρὸ πάντων τῶν ἄλλων, τὴν κυρίαν Πανᾶ καὶ τὸν κ. *Baldoni*, ὃν μετὰ χαρᾶς προσηγορέσαμεν ἐνδομύχως, ἀνιδόντες αὐτὸν ἐν Ἀθήναις μετὰ εἰκοσαετῆ σχεδὸν ἀπουσίαν. Τῆς κυρίας Πανᾶ τὴν ὠραίαν φωνὴν πολλὰκις μέχρι τοῦδε ἔσχον τὴν τύχην ν' ἀκούσωσιν οἱ μουσόφιλοι, καὶ περὶ τὸν ν' ἀναγράψωμεν ἡμεῖς ἐνταῦθα, πόσον ἦσαν δίκαια τὰ παταγώδη χειροκροτήματα, ἅτινα συνῶδευσαν τὸ ἄσμα τῆς τὴν παρελθούσαν παρασκευῆν. Τὸν δὲ κ. *Baldoni*, τὸν ὑπὸ τὸ κύριόν του ὄνομα *Pacifico* τοσοῦτον γνωστὸν εἰς τὸν μουσικὸν κόσμον τῶν Ἀθηνῶν, πρέπει νὰ ὁμολογήσῃ τις μετ' ἀληθοῦς ἐκπλήξεως ὅτι δὲν κατώρθωσαν νὰ γηράσωσι τὰ ἔτη. Ἐλεύκαναν τὴν κόμην τοῦ καὶ ἐρρυτίδωσαν ὀλίγον τὴν μορφήν του, δὲν κατέστησαν ὅμως δυσκινήτους τοὺς δακτύλους τοῦ οὐδὲ τὸ τόξον τοῦ ἀδρανῆς, οὐδ' ἐψύχραναν τὸ καλλιτεχνικὸν ἐκεῖνο πῦρ, ὅπερ ἐσπινθήριζε πάντοτε εἰς τοὺς ὀφθαλμούς του. Τὸν ἐχειροκροτήσαμεν ἐκ μέσης καρδίας, ἐκτελοῦντα ἰδίως τὸ θαυμαστὸν *andante* τῆς πρώτης ἐν ἀρχῇ τετραφωνίας τοῦ *Haydn*, κ' εὐχόμεθα νὰ μὴ τὸν στερηθῶσι καὶ πάλιν αἱ Ἀθῆναι.

Τοῦ κυρίου Ρῶκ τὴν γνώριμον καὶ συμπαθῆ φυσιογνωμίαν μετὰ χαρᾶς ἐχαιρετίσαμεν καὶ πάλιν, καὶ μετ' εὐχαριστήσεως ἠκροάσθημεν τοῦ ἄσματος τοῦ. Ἐγεννήθη δὲ καὶ πάλιν ἐν ἡμῖν ὁ πόθος, ὃν πάντοτε ἠσθάνθημεν ἀκούοντας αὐτόν,

καὶ ἠρωτήσαμεν ἡμᾶς αὐτοὺς, ὡς πάντοτε, διατί δ κ. Ρώκ ἀφίνει τὴν φωνὴν του παραδεδομένην εἰς τὴν ἀναντιρρήτως ἐσφαλμένην γαλλικὴν μέθοδον, καθ' ἣν τὸ ἄσμα ὅτε μὲν εἶνε ψίθυρος ἀνεπαίσθητος, ὅτε δὲ τούναντιον παταγώδης ἐκφώνησις καὶ οὐδέποτε σχεδὸν ἄσμα, καὶ δὲν ὑποβάλλει αὐτὴν εἰς τὴν γερμανικὴν διδασκαλίαν, καθ' ἣν τὸ ἄσμα πρέπει ἰδίως καὶ πρὸ παντὸς ν' ἀκούηται ὡς ἄσμα, ἀναβαῖνον μὲν καὶ καταβαῖνον τὴν δυναμικὴν κλίμακα τοῦ ἤχου, διατηροῦν ὅμως πάντοτε καὶ ἀπαραιτήτως τὸ προσῆκον τῆς ἐντάσεως μέτρον.

Περὶ τῶν ἄλλων ἐκτελεστῶν οὐδὲν ἔχομεν νὰ παρατηρήσωμεν, εἰμὴ μόνον ὅτι ἐπεθυμοῦμεν πλεονα μελέτην καὶ παρασκευὴν παρὰ τοῦ παιζόντος τὸ δεύτερον βιολίον κυρίου Monti¹ Α.

ΠΟΝΤΖ

Ἡ λέξις πόντζ (punch) προῆλθεν ἐκ τοῦ περσικοῦ panj, ὅπερ κυρίως μὲν σημαίνει πέντε, ἀλλὰ χρησιμεύει καὶ εἰς δήλωσιν ποτοῦ τινος συγκευμένου ἐκ πέντε διαφορῶν οὐσιῶν, τουτέστι τείου, σακχάρους, οἴνοπνεύματος, κανέλλας καὶ λεμονίου. Εἰς παρασκευὴν τοῦ ποτοῦ τούτου ἡμεῖς ἀναμιγνύομεν τέτοιον ἢ βραστόν ὕδωρ, σάκχαριν, λεμόνιον, καὶ χοριάκ ἢ ρώμιον, ὅπερ τινὲς καὶ ἀνάπτουσιν.

Τὸ πόντζ εἶνε ποτὸν νέον, ὅπερ κατὰ πρῶτον οἱ Ἄγγλοι παρέλαβον ἀπὸ τῶν Ἰνδῶν. Πρὸ δύο ἡδὴ αἰώνων οἱ ἐν ταῖς ἀνατολικαῖς Ἰνδίαῖς ἐγκατασταθέντες Ἄγγλοι μετεχειρίζοντο ποτὸν τι, εἰς παρασκευὴν τοῦ ὁποίου ἀνεμίγνυον γαλακτώδες τι ἐκχύλισμα μετὰ τείου, σακχάρους, ὕδατος καὶ λεμονίου· τὸ ποτὸν τοῦτο ὠνόμασαν διὰ τοῦ Ἰνδικοῦ ὀνόματος pantsch (πέντε), διότι εἰς παρασκευὴν αὐτοῦ ἀνεμιγνύοντο πέντε οὐσίαι. Ἐκ τούτου δὲ τοῦ pantsch οἱ τῶν Ἰνδιῶν κατακτητῆται παρήγαγον τὸ ἐαυτῶν punch. Εἰσαχθὲν δ' οὕτω τὸ ποτὸν εἰς Εὐρώπην κατὰ τὸν παρελθόντα αἰῶνα, ταχέως ἐγένετο κοινὸν ἀπανταχοῦ τῆς ἡπείρου.

Ἐν ἐκάστῳ ἔθνει τὸ πόντζ παρασκευάζεται κατ' ἴδιον τρόπον, ἐξ οὗ τὸσαῦτα ὑπάρχουσιν εἶδη πόντζ, ὅσοι σχεδὸν καὶ οἱ λαοὶ, ἢ μᾶλλον οἱ ἄνθρωποι, οἱ χρῆσιν ποιοῦμενοι τοῦ ποτοῦ. Οἱ μὲν ἀντὶ ρωμίου θέτουσιν οἴνοπνευμα, ἄλλοι δὲ εἰσάγουσιν εἰς αὐτὸ οἶνον· ἄλλοι ἀντὶ τείου μεταχειρίζονται μόνον βραστόν ὕδωρ, ὑπάρχουσι δὲ καὶ οἱ θέτοντες ἐντὸς αὐτοῦ πάγον, ἢ κρόκον ὠῶν, ἢ οἴνοπνευμα κερασίων ἢ μαρρασκίνον. Ὅλα δὲ τὰ εἶδη ταῦτα, καίτοι πολλάκις οὐσιωδῶς διάφορα, ὀνομάζουσι διὰ τοῦ αὐτοῦ ὀνόματος πόντζ. Τινὲς μεταχειρίζονται σεράπιον λεμονίου εἰς παρασκευὴν τοῦ πόντζ. Ἀλλὰ τὸ δι' αὐτοῦ παρασκευαζόμενον ποτὸν οὐδέποτε εἶνε ὁμοιον πρὸς τὸ παρασκευαζόμενον διὰ προσφάτου λεμο-

νίου· διότι τὸ δξὺ τοῦ λεμονίου ἀποβάλλει τὴν φυσικὴν αὐτοῦ ἰδιότητα καὶ λαμβάνει ὅλως ἄλλοίαν γεῦσιν, ὅταν βράζεται εἰς κατασκευὴν σεραπίου. Τοῦτο δ' εὐκόλως ἐννοεῖ τις συγκρίνων τὴν ἐκ προσφάτου λεμονίου λεμονιάδα πρὸς τὴν διὰ σεραπίου κατασκευαζομένην.

Ὁ Σχίλλερ ἔψαλε τὸ πόντζ ἐν τῷ ὠραίῳ ποιήματί του Punschlied. Τέσσαρα στοιχεῖα, λέγει ἐν αὐτῷ ὁ μέγας ποιητής, ἀπαρτίζουσι τὸ πόντζ: λεμόνιον, σάκχαρις, ὕδωρ καὶ οἴνοπνευμα. Οἱ σημερινοὶ Γερμανοὶ ὅμως προσθέτουσι καὶ καλῶς κτυπημένον ὄν, δι' οὗ ἀποτελεῖται τὸ παρ' αὐτῶν λίαν φημιζόμενον eierpunsch, ὅπερ καὶ ὁ γράφων τὰς γραμμάς ταύτας εὗρεν ἐξάσιον. Κατ' ἀρχαῖον ἔθιμον ἐν ἀπάσῃ τῇ Γερμανίᾳ γίνεται γενικὴ χρῆσις τοῦ πόντζ κατὰ τὴν παραμονὴν τοῦ νέου ἔτους.

Οἱ ἔρασταὶ τοῦ πόντζ παρασκευάζουσιν αὐτὸ οἱ ἴδιοι κατ' οἶκον. Εἶνε ἀληθῶς εὐχάριστον νὰ βλέπη τις ἀναθρώσκουσαν ἐκ τοῦ στίλβοντος ὑγροῦ τὴν κυανθὴν φλόγα, καὶ εἶτα νὰ καταπίνῃ αὐτὸ θερμότατον καὶ εὐώδες ἔτι.

Οἱ ἐπιθυμοῦντες νὰ κατασκευάσωσι καλὸν πόντζ ἅς ἀναγνώσωσι τὴν σημερινὴν συμβουλήν τῆς Ἑστίας.

31 Δεκεμβρίου 1879 *Γ.

Γνωμίαι καὶ σκέψεις ἠθικαὶ τοῦ δουκὸς

ΔΕ-ΛΑ-ΡΟΣΦΟΥΚΩ

[Μετάφρασις Γ. Ζωχιού.]

341.

Οὐχ ἦπτον τῶν τῆς νεότητος παθῶν ὀλεθρία εἶναι τῶν γερόντων ἢ χλιαρότης.

342.

Οὐχὶ μόνον ἡ καλιὰ, ἀλλὰ καὶ ὁ νοῦς καὶ ἡ καρδιά διασώζουσι τοὺς χαρακτῆρας τῆς χώρας, ἐν ἧ' ὁ ἄνθρωπος ἐγεννήθη.

343.

Μέγας ἀνὴρ γίνεται ὁ ἐκ πάσης συνδρομῆς τῆς τύχης αὐτοῦ ὠφελούμενος.

344.

Καθὼς τὰ φυτὰ, οὕτω καὶ οἱ πλείστοι τῶν ἀνθρώπων ἔχουσιν ἰδιότητάς τινας κεκορυμμένας, αἰτίνας κατὰ τύχην ἀνακαλύπτονται.

345.

Αἱ περιστάσεις ἐξαγγέλλουσι τὰ περὶ ἡμῶν εἰς τοὺς ἄλλους, ἐξαιρέτως δὲ εἰς ἡμᾶς αὐτοὺς.

346.

Καὶ ὁ νοῦς καὶ ἡ καρδιά τῆς γυναικὸς τῆδε κάκεισε παραφέρονται, ὅταν ἡ φυσικὴ αὐτῆς κρᾶσις οὐδόλως μετ' αὐτῶν συμφωνῇ.

347.

Καθ' ἡμᾶς, οὐδεὶς ἄλλος ὄρθην ἔχει γνώμην, εἰμὴ ὁ μετ' ἡμῶν συμφωνῶν.

348.

Ὁ ἐρωτόληπτος πολλάκις διστάζει περὶ τῶν ἀδιστακτικῶς ὑπ' αὐτοῦ πιστευομένων.